

Anna Janina Kloza

Temat: Opowiedz sąsiedzie! Tworzymy widowisko narracyjne

Cele:

- * uczestnik projektu jest wrażliwy na odmienność kulturową w swoim otoczeniu,
- * umie wykorzystać panele indywidualne i opisowe wystawy „Jestem stąd. Polska wielu narodów” oraz stronę internetową projektu do stworzenia scenariusza widowiska narracyjnego,
- * umie korzystać z różnych źródeł i wyszukiwać informacje na temat mniejszości narodowych i etnicznych mieszkających w Polsce,
- * potrafi dobrać muzykę i rekwizyty potrzebne do widowiska narracyjnego,
- * wie, jak zaprojektować scenografię oddającą nastrój spektaklu,
- * umie pracować w grupie metodą projektu,
- * potrafi zagrać w widowisku narracyjnym.

Grupa docelowa:

- * młodzież w wieku 13-19 lat (uczniowie gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej)

Metody/formy pracy

- * dyskusja, mapa mentalna, praca w grupie, praca indywidualna, praca z tekstem, giełda pomysłów, drama, odegranie spektaklu, metoda projektu.

Czas trwania: ok.4 miesięcy

Materiały:

- * rekwizyty potrzebne do scenografii (w zależności od tego, jakie mniejszości narodowe i etniczne grupa wybierze, nie sposób bowiem opowiadać o wszystkich),
- * teksty paneli indywidualnych i opisowych (po obejrzeniu wystawy można skorzystać ze strony internetowej www.jestemstad.pl) i wydrukować potrzebne fragmenty,
- * brystole, markery, kartki formatu A4
- * rzutnik multimedialny i ekran(opcjonalnie)

Uwagi dla nauczyciela:

Teatr stwarza młodzieży możliwości do realizacji zadań edukacyjno-wychowawczych. Uczniowie, pracując metodą projektu, wzbogacają swoją wiedzę, nierzadko na temat zagadnień nieomawianych na lekcjach, rozwijają osobowość, kształtują kompetencje przygotowujące ich do życia w otwartym, multikulturowym świecie. Teatr skłania do poszukiwań, jest aktywną formą wychowania artystycznego. Metoda rozwijania i kształcenia artystycznego młodzieży oparta jest na istotnych potrzebach młodych ludzi: na ekspresji twórczej, samorealizacji, byciu i działaniu w grupie.

Ważna jest różnorodność źródeł, relacji, dokumentów, chociaż doskonałe widowisko narracyjne może powstać na bazie wystawy lub/i strony internetowej www.jestemstad.pl. Praca nad widowiskiem narracyjnym polega na tym, żeby opracować poszczególne historie, a następnie zastanowić się, jak je połączyć, napisać początek i koniec. Pomostem łączącym postaci może być miasto - np. Warszawa, Białystok czy Londyn, w którym poszczególne postaci mieszkają-na stałe lub czasowo. Może być to również województwo, np. Podlasie.

Ważną częścią jest strona muzyczna: pieśni z danego kręgu kulturowego, muzyka, najlepiej grana na żywo. Uczniowie nie wcielają się w role, tylko są opowiadaczami historii. Opowiadają o osobach/reprezentantach mniejszości narodowych, których zobaczyli na wystawie (lub stronie internetowej). Każda osoba ma imię i złożoną tożsamość. Warto o tym opowiedzieć, również tym, którzy nie będą mieli możliwości zobaczenia wystawy.

Przebieg zajęć:

1. Na pierwszym spotkaniu powiedz uczniom, że będziecie pracować metodą projektu. Ustal harmonogram zadań (w harmonogramie powinny znaleźć się informacje: o terminie wykonania zadania, co jest do zrobienia, kto jest odpowiedzialny za wykonanie zadania oraz termin konsultacji z nauczycielem). Podziel grupę na tyle zespołów, ile mniejszości narodowych i etnicznych wybieriecie. Poproś, aby w każdym zespole została wyznaczona osoba odpowiedzialna za koordynację działań.

2. Poleć uczniom zebranie w ciągu dwóch tygodni wszelkich informacji o „swojej” mniejszości narodowej lub etnicznej. Przeprowadź giełdę pomysłów na poszukiwanie źródeł wiedzy. Propozycje zapisz na tablicy.

3. Po dwóch tygodniach, podczas następnego spotkania, poleć uczniom, aby w zespołach tworzyli mapy mentalne dotyczące danej mniejszości. Poproś, aby każdy zespół zaprezentował wybrane informacje (uczniowie mogą zaprezentować również muzykę- nagrania na CD lub nagrania własne, np. śpiewu białego)

4. Następnie poleć im, aby zastanowili się nad scenografią (również niezbędnymi rekwizytami).

5. Przypomnij teksty zamieszczone na panelach indywidualnych i opisowych, niech uczniowie przeczytają je jeszcze raz (pracując w grupach) i zaznaczą istotne informacje, które chcieliby wykorzystać w widowisku narracyjnym). Powiedz im, że widowisko będzie się składało z 3 okresów: dzieciństwa danej postaci, czasu teraźniejszego i perspektywy przyszłości.

6. Zachęć ich do pisania scenariusza i doradzaj, ale na tym etapie nie ingeruj w tekst. Korekta powinna nastąpić po tworzeniu przez uczniów całego scenariusza.

7. Powiedz uczniom, że powinni w sposób jak najciekawszy opowiedzieć wybrane historie.

Przykładowy fragment scenariusza z wykorzystaniem biografii Rosjanina, Litwina, Tatara,

Białorusinki, Ukraińca.

Tytuł spektaklu „OPOWIEDZ SĄSIEDZIE, czyli historie podlaskie”.

Scenografia:

Po lewej stronie drzewo, najlepiej przypominające dorodną choinkę, najlepiej gdyby była naturalna. Po prawej stronie sceny skrzynia, a w niej np. ikona Christos Pankrator, białoruski ręcznik obrzędowy, sękacz litewski, symbole islamu etc.- w zależności od inwencji grupy. Obok skrzyni kilka stolików – zaaranżowane na restaurację w tylu rustykalnym.

Na rzutniku mapa Podlasia i naniesione symbole religijne różnych wyznań: krzyż prawosławny, katolicki, półksiężyc (opcjonalnie).

Pięć osób siedzi przy różnych stolikach. Nie znają się. Kolejność opowieści dowolna.

SCENA PIERWSZA (musimy zastanowić się, jak wyglądało dzieciństwo Dariusza Szachidewicza, Andrzeja Romańczuka, Ilony Karpiuk, Roberta Wiaktora, Sławomira Sawczuka). Niech młodzież zastanowi się, jak obchodzili święta, w czym mogli pomagać rodzicom, co obserwowali, w jakich ważnych wydarzeniach brali udział).

ILONA KARPIUK

Dwunastoletnia Ilona Karpiuk po raz pierwszy weźmie udział w Świącie Przemienienia na Świętej Górze Grabarce. Wie od babci, że miejsce to zwane Górą Krzyży jest bardzo ważne. Jest ośrodkiem kultu wyznawców prawosławia. Pielgrzymi docierali na świętą górę już na początku XVIII wieku. Ilona również niesie swój mały krzyż zrobiony przez tatę. Będzie prosić Boga o zdrowie dla całej rodziny. Będzie modlić się słowami:

Otcze nasz, iże jesy na nebesy, da swiatytsia imia Twoje, da prydet carstwije Twoje, da budet wola Twoja jako na nebesy i na zemly, chlib nasz nasusznyj daj nam dneś i ostawy nam dołhy nasza, jakoże i my ostawljajem dołżnykom naszym i ne wwedy nas wo iskuszenije, no izbawy nas od łukawaho. Jako Twoje jest carstwo i syła i sława: Otca i Syna i Świataho Ducha i nyni i prysno i wo wiky wikow, Amin.

Kształt widowiska narracyjnego zależy od inwencji uczestników projektu. Można też wprowadzić postaci fikcyjne (np. sprzedawców dewocjonalistów, imama etc., ale to raczej dla grup zaawansowanych, pracujących już tą metodą).